

Ярослав Віталійович БОРЩ,

курсант групи Ф1-105

Харківського національного університету внутрішніх справ

Віталій Олегович НАЙДА,

дознавач сектору дізнання

Харківського районного управління поліції № 2

МЕТОДИ ПРОПАГАНДИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Питання комплексного, багатоаспектного, міждисциплінарного дослідження питання пропаганди в світовому контексті набуває актуальності в умовах російсько-української війни.

Словник іншомовних слів визначає пропаганду як поширення і постійне, глибоке та детальне роз'яснення певних ідей, поглядів, знань; агітація, популяризація. Ідейний вплив на маси або певні групи людей, що має політичний або релігійний характер; проповідь, проповідування [1].

Перші відомі на весь світ прояви пропаганди застосовувала церква, яка нав'язувала віруючим людям, що справжня віра тільки одна, що потрібно виховувати дітей тільки так, як вказує певна релігія. Розпочалися перші війни з ідеологічним підґрунтям – Хрестові походи. Пропаганда у той же час демонізувала тих, хто не згоден з ідеями «священних війн», а, як ми знаємо, демона вбити не тільки можна, а й необхідно. Саме так релігія згуртувала людей певних поглядів, відправивши їх воювати лише за ідею.

Пропаганда – це доволі небезпечна зброя, адже має вплив саме на підсвідомість людини. Людина не бачить на собі ушкоджень, не вмирає фізично від ураження зброєю, але стає зазнає внутрішніх змін. Це питання є досить філософським, адже пропаганда має місце у всіх країнах світу та політичних режимах. У цій праці ми розглянемо основні методи пропаганди.

У творі відомого письменника Джорджа Оруела «1984» [2] питання пропаганди розкрито не лише на рівні художнього літературного образу, але й з точки зору психології, зокрема психології масової свідомості. Зокрема, автором виділено методи психологічного впливу, першим із яких є «новояз», тобто буквально підміна термінів. Прикладом може слугувати застосування даного методу з боку російської пропаганди. Наведемо дослівний опис подій, що відбулись у Саратові російського видання «Россия1»: «Сегодня в Саратове во время учебно-тренировочных полетов при заходе на посадку произошло сближение двух вертолетов. В результате один вертолет

получил повреждения и совершил жесткую посадку, один член экипажа погиб» [3]. Мозок людини це сприймає дану подію як звичайну нештатну ситуацію, але аж ніяк не авіакатастрофу, у якій загинули люди, незважаючи на те, що в кінці повідомлення було вказано на постраждалих.

Інший приклад ілюструє російське видання «Вести»: «Выбитые окна и перепуганные жильцы — в Ярославле на улице Урицкого в доме 22 произошел хлопок газа. Сообщения о случившемся поступило в МЧС и правоохранительные органы, на месте также работала скорая помощь. Как сообщили МЧС, возгорания не было, на кухне взрывной волной выбило стекла. Хозяин квартиры с ожогами был доставлен в больницу» [4]. При сприйнятті подібного повідомлення мозок людини автоматично робить висновок про мінімальні негативні наслідки, адже вибуху не було.

Також у творі Джорджа Оруела «1984» описується таке явище, як «двохвилинні перерви ненависті», тобто населення повинно було переглядати фільм про «зрадників режиму країни», де зображувалося, що останні винні у війні, поточних економічних і соціальних проблемах. Тобто фільм перегляд подібного фільму фактично «демонізує» цих «людей-зрадників», розпалює ненависть до них. Зауважимо, що у наведеній вище ситуації також має місце так званий «інстинкт більшості». Тобто, якщо більшість підтримує ненависть до зрадників, то і окрема особа буде схилитися до цього, оскільки людина прагне не виділятися, бути подібною до свого оточення.

Підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що пропаганду досить легко розпізнати. Для цього в українському суспільстві важливо поширювати відповідні інформаційні компанії, підтримувати наукові дослідження, творчі роботи, журналістські розслідування та соціальні проекти з даної проблематики.

Список бібліографічних посилань

1. Словник іншомовних слів. URL: <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Qry=%CF%F0%EE%EF%E0%E3%E0%ED%E4%E0> (дата звернення: 15.04.2022).

2. Орвелл Дж. 1984. URL: http://loveread.ec/read_book.php?id=18173&p=1 (дата звернення: 23.04.2022).

3. При жесткой посадке вертолета в Саратовской области погиб человек / РИА Новости. URL: <https://ria.ru/amp/20220428/vertolet-1785973263.html> (дата звернення: 23.04.2022).

4. В жилом доме в Ярославле произошел хлопок газа: есть пострадавшие / Вести Ярославль. URL: <https://vesti-yaroslavl.ru/>

proisshestviya/item/23898-v-zhilom-dome-v-yaroslavle-proizoshel-khlopok-gaza-est-postradavshie (дата звернення: 23.04.2022).

Одержано 10.06.2022

Михайло Володимирович БУТЕНКО,

*аспірант відділу організації освітньо-наукової підготовки
Харківського національного університету внутрішніх справ*

Науковий керівник:

*професор кафедри психології та педагогіки факультету № 3
Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат психологічних наук, доцент **С. В. Харченко***

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ ЯК МЕТОД УДОСКОНАЛЕННЯ СЛУЖБОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ НПУ

Служба в Національній поліції України вимагає від поліцейського постійного вдосконалення власних знань, вмінь та навичок, які позитивно впливають на рівень професійної підготовки, і на розвиток власних психологічних здібностей. До таких навичок можна віднести вміння опановувати стрес, налагоджувати комунікацію з різними верствами населення, контроль власних емоцій в різних ситуаціях та інше. Вміння ефективно використовувати різноманітні психологічні прийоми дозволяє поліцейському не тільки якісно виконувати свої обов'язки, а й досягати професійної успішності у своїй діяльності.

Для вдосконалення та розвитку цих здібностей в системі Національної поліції України існує службова підготовка. Службова підготовка поділяється на такі види як: функціональна, тактична, вогнева, фізична підготовки та загальнопрофільна підготовка. У загальнопрофільній підготовці реалізується такий напрямок, як психологічна підготовка, яка полягає у вдосконаленні вмінь та навичок поліцейського, які стосуються його психологічної надійності та стійкості, готовності до дій у ситуаціях різних ступенів ризику в умовах виконання службових завдань [1]. Необхідно зауважити, що всі види службової підготовки є взаємопов'язаними та доповнюють один одного.

Проведення службової підготовки передбачає: самостійне навчання, дистанційну підготовку, навчальні збори та навчальні заняття